

Підтримка України Групою Світового банку

УКРАЇНА ЗБЕРІГАЄ СТІЙКІСТЬ

КОНТЕКСТ

Вже третій рік повномасштабного вторгнення Росії в Україну є трагедією, що спричиняє масштабні гуманітарні та економічні наслідки. Це вторгнення завдало величезних втрат народу й економіці України, та звело нанівець прогрес у розвитку країни, досягнутий за останні 15 років.

Вторгнення Росії в Україну також мало руйнівні наслідки для світової економіки, яка потерпає від високих відсоткових ставок, рекордно високого рівня боргу, посилення нестабільності і конфліктів.

Уряд і народ України демонструють надзвичайну стійкість на тлі руйнівних наслідків. Прогнозується, що цього року темпи відновлення в Україні сповільняться до 3,2% із 4,8% у 2023 році, через менший урожай і постійну нестачу робочої сили. Економічні перспективи країни і надалі залежать від підтримки донорів та тривалості російського вторгнення.

Незважаючи на війну, українські діти відвідують школи, підприємства продовжують працювати, а населенню надаються життєво важливі медичні послуги. Згідно з останніми опитуваннями та оглядами Світового банку (див. опитування «[Дослухаємося до людей](#)» та «[Опитування бізнесу](#)»), а також даними, отриманими за результатами **Третьої швидкої оцінки завданої шкоди та потреб на відновлення (RDNA3)**:

- Важливою залишається соціальна допомога для вразливих домогосподарств. Пенсії (що охоплюють тих, хто знаходиться за межею бідності за віком або належить до вразливих верств населення) та соціальна допомога становлять понад 70% доходу домогосподарств серед найбідніших 40% населення. 90% або більше людей отримують соціальні виплати та не відчують перешкод у доступі до них.
- Школи продовжують працювати. Навчання дітей віком 6-18 років триває за очною, дистанційною або змішаною формами, зокрема й у регіонах, де тривають бойові дії.
- Продовжують працювати заклади охорони здоров'я. 9 з 10 опитаних зазначають, що заклади охорони здоров'я працюють, у тому числі 8 з 10 - у регіонах, де ведуться бойові дії.
- Компанії адаптуються, пристосовуючи свій асортимент продукції, використовуючи послуги ІТС або переїжджаючи до інших регіонів. Міжнародні компанії залишаються відданими роботі в Україні.
- Протягом минулого року (2023) Уряд України, за підтримки партнерів, задовольнив деякі з найбільш нагальних потреб, згідно з даними уряду. **Наприклад:**

\$1 млрд виділено на житловий сектор, причому більшу частину коштів спрямовано на ремонт і відбудову пошкоджених будівель.

Аварійно-відновлювальні роботи проведені на понад 2 000 км автомагістралей, шосе та інших національних доріг.

Місцеві органи влади відновили близько 500 навчальних закладів, а частка навчальних закладів, що мають бомбосховища, зросла з 68% до 80%.

ПОТРЕБИ УКРАЇНИ В ЦИФРАХ

- 17% житло
- 15% транспорт
- 14% торгівля та промисловість
- 12% сільське господарство
- 10% енергетика
- 9% соціальний захист та засоби до існування
- 7% управління вибухонебезпечними об'єктами

Україна бере на себе значно більшу відповідальність за власне майбутнє і впроваджує реформи, спрямовані на зростання економіки, залучення інвестицій приватного сектору та збільшення податкових надходжень.

ПІДТРИМКА ДОНОРІВ

Станом на квітень 2024 року Світовий банк мобілізував понад **\$42 млрд у вигляді зобов'язань та гарантій**, які будуть спрямовані через проекти Банку, причому більша частина цих коштів вже надана. Понад 90% мобілизованого капіталу надано **країнами-донорами**.

Зазначені зобов'язання та гарантії передбачають використання інноваційних інструментів, як-от позики МБРР та МАР, позики МБРР, гарантовані партнерами, гранти та власні кошти донорів, змішане фінансування IFC та гарантії MIGA.

Ці ресурси донорів були вкрай необхідні Україні для підтримання надання державних послуг та проведення необхідних ремонтних робіт.

Ресурси донорів також допомогли країні зберегти **керованість під час вторгнення, допомогли уряду задовольняти базові потреби громадян, а саме: виплачувати пенсії літнім людям, підтримувати роботу лікарень, продовжувати навчання дітей у школах, а також здійснювати критичні ремонтні роботи в житловому секторі та на об'єктах інфраструктури**.

Надання відповідної бюджетної підтримки для забезпечення функціонування уряду та надання основних послуг було критично важливим впродовж останніх двох років. Без цієї підтримки відновлення економіки обійшлося б набагато дорожче, і більше людей опинилися б за межею бідності.

Кількість бенефіціарів цієї підтримки становить **15 мільйонів українців**. У межах бюджетної підтримки допомога надається для забезпечення виплати заробітної плати працівникам служби з надзвичайних ситуацій, урядовцям та освітянам, пенсій людям похилого віку, заробітної плати державним службовцям та фінансування соціальних програм для вразливих верств населення. Зараз відновлення (аварійні ремонти) впроваджується одночасно з постійною підтримкою надання основних послуг, і крім бюджетної підтримки наша поточна діяльність значно зосереджена на такому відновленні.

ПОТРЕБИ УКРАЇНИ

З огляду на те, що війна продовжується, шлях до відновлення є довгим. Підтримка донорів дотепер була вражаючою, адже партнери з розвитку продовжують об'єднуватися для надання допомоги у відновленні України, але поточні та майбутні потреби України у фінансуванні є величезними. Інвестиції приватного сектору та реформи, які покращать інвестиційний клімат, матимуть вирішальне значення.

За результатами **Швидкої оцінки завданої шкоди та потреб на відновлення (RDNA3)**, оприлюдненої в лютому 2024 року, витрати на відбудову та відновлення становлять **\$486 млрд** протягом наступного десятиліття і поєднують потреби як у державних, так і в приватних коштах. Найбільші потреби оцінюються в житловому будівництві, транспорті, торгівлі та промисловості, сільському господарстві, енергетиці, соціальному захисті та забезпеченні засобів до існування, а також в управлінні вибухонебезпечними об'єктами.

Реформи та політика, які стимулюють інвестиції приватного сектору та забезпечують інклюзивне та «зелене» відновлення, а також інтеграція пріоритетів та планування проєктів до процесу середньострокового бюджетного планування, є критично важливими для успішного відновлення України.

- **10 мільйонів пенсіонерів** отримують пенсії, а також **500 000 працівників освіти, 145 000 державних службовців та 56 000 працівників служб з надзвичайних ситуацій** отримують заробітну плату;
- Понад **530 лікарень** отримали обладнання та витратні матеріали для надання невідкладної медичної допомоги, а **2 431 заклад охорони здоров'я** продовжив свою роботу у 2022 році;
- **12 817 шкіл** продовжували працювати у 2022 році завдяки поєднанню очного, дистанційного та змішаного навчання;
- З 1 березня 2022 року було надано понад **3 мільйони вакцин** для проведення щеплення дітям віком до 7 років;
- З 1 березня 2022 року ще понад **800 000 осіб** додатково отримали ліки та/або медичні вироби в рамках програми «Доступні ліки»;
- З кінця 2022 року понад **2 800 медичних працівників** пройшли навчання з надання допомоги жертвам гендерно зумовленого насильства;
- З 1 листопада 2022 року понад **55 000 осіб** отримали доступ до послуг з охорони психічного здоров'я;
- З 1 листопада 2022 року понад **160 000 осіб** отримали доступ до послуг з реабілітації після психічних та фізичних травм

РОЛЬ СВІТОВОГО БАНКУ

Світовий банк має унікальну можливість забезпечити швидку та гнучку платформу для внесків донорів. Ми працюємо насамперед у тих сферах, де немає інших донорів, наприклад, у соціальному секторі України, включно з секторами охорони здоров'я та соціального захисту.

Світовий банк також розширив існуючі проекти, створив багатосторонні цільові фонди донорів, залучив гарантії та паралельне фінансування від країн-донорів.

Світовий банк і надалі надаватиме підтримку Україні у тісній співпраці з іншими багатосторонніми банками розвитку (ББР), включно з МВФ та ЄС (у сфері реформ), ЄБРР та ЄІБ (у сфері інвестицій). Світовий банк та інші ББР працюють над гармонізацією систем закупівель в Україні.

Світовий банк має надійні стандарти нагляду та досвід у відновленні, зокрема у **сільському господарстві, енергетиці, інфраструктурі/транспорті та соціальному секторі, а також глобальний досвід з підтримки реформ, орієнтованих на розвиток**.

Ми постійно здійснюємо моніторинг нашого портфеля проектів в Україні щодо виявлення ознак шахрайства та корупції і маємо надійні механізми швидкого реагування на будь-які повідомлення.

Група Світового банку (МБРР, ІСБ та МІГА) також працює з українським урядом та партнерами над визначенням можливостей залучення приватного фінансування для відновлення України. За нашими оцінками, за умови створення належних умов, майже третину майбутніх потреб України можна буде задовольнити за рахунок фінансування з приватного сектору.

За перші три квартали 2023 року в Україну надійшло **понад \$4 млрд прямих іноземних інвестицій** - це свідчить про те, що іноземні інвестори вбачають гарні можливості.

Світовий банк надає консультації Уряду щодо «Плану України», який визначає найважливіші реформи та інвестиції на наступні роки та допомагає підготувати країну до вступу в ЄС.

ДІЯЛЬНІСТЬ СВІТОВОГО БАНКУ

PEACE

З початку російського вторгнення підтримка донорів була мобілізована через проект Світового банку **«Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління» (PEACE)**, щоб допомогти уряду України задовольнити нагальні потреби, включно із наданням основних державних послуг, як-от охорона здоров'я, освіта та соціальний захист. У рамках цієї допомоги **15 мільйонів українців** отримали підтримку та була забезпечена виплата заробітної плати працівникам бюджетної сфери і освітянам, пенсій літнім людям, виплачена заробітна плата державним службовцям, здійснено виплати вразливим групам населення в рамках соціальних програм.

Світовий банк запровадив цілий ряд механізмів, призначених для моніторингу надання послуг та проведення перевірок щодо шахрайства і корупції. Багато хто вважає, що PEACE допоміг уряду вистояти у війні, підтримуючи його спроможність надавати основні державні послуги.

РАМКОВІ ПРОЄКТИ

З метою задоволення пріоритетних потреб Світовий банк запровадив рамкові проекти з підтримки відновлення та нарощування потенціалу для відбудови в секторах охорони здоров'я, енергетики, транспорту, житловому секторі та в сільському господарстві. Ці підтримувані Світовим банком операції в рамках екстреного фінансування мобілізують ресурси партнерів завдяки інноваційному та гнучкому підходу, що дозволяє швидко розподіляти кошти, масштабувати діяльність у разі необхідності та залучати додаткове фінансування в міру його надходження. Ці проекти мають відповідні фідучіарні, екологічні та соціальні гарантії. Фінансування МБРР для цих проектів забезпечується завдяки двостороннім гарантіям, наданим партнерами з розвитку.

Банк також підтримує інвестиційну діяльність у відповідь на постійні напади на критично важливу інфраструктуру, включно з фінансуванням (i) підвищення стійкості енергетичного сектору, з метою надання допомоги у протистоянні російським нападам, переорієнтації транспортного сполучення для підтримки експорту та збереження гуманітарних маршрутів, а також у ремонті житла, пошкодженого внаслідок ракетних обстрілів; та (ii) підтримки економічного відновлення, в тому числі, згідно з нещодавно затвердженим проектом, шляхом відновлення сільськогосподарського виробництва, допомагаючи більш ніж **90 000 фермерів** отримати доступні кредити та гранти на виробництво сільськогосподарської продукції, а також зміцнення системи соціального захисту населення.

URTF

Для швидкої мобілізації зусиль для відбудови, Банк заснував **Цільовий фонд підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (URTF)**. Це багатосторонній донорський фонд метою якого є спрямування внесків донорів-партнерів. Цілями URTF є сприяння у підтримці адміністративного потенціалу країни, її спроможності надавати державні послуги, гуманітарну допомогу, а також підтримувати планування та реалізацію програми відновлення України, стійкої відбудови та впровадження реформ.

URTF підтримує рамкові проекти Світового банку і забезпечує спроможність української влади швидко і раціонально використовувати ці важливі інвестиції, а також ефективно залучати численні джерела фінансування, та масштабувати діяльність за їх допомогою.

MRII

Фонд мультидонорських ресурсів для функціонування інституцій та інфраструктури України (MRII - MPII) - це механізм підтримки України Світовим банком завдяки скоординованому підходу членів Групи: Світового банку, IFC та MIGA. MRII застосовує поетапний та багатосторонній підхід до мобілізації фінансування та координації джерел підтримки через гарантії, спільне та паралельне фінансування та інші фінансові інструменти. Всі інструменти MRII дозволяють донорам підтримувати Україну в задоволенні її нагальних потреб у забезпеченні надання основних державних послуг, підтримці приватного сектора і задоволенні більш широких потреб у відновленні та відбудові, визначених в RDNA.

IFC

IFC започаткувала Програму заходів із підвищення економічної стійкості вартістю 2 млрд дол. США для підтримки українського приватного сектора під час вторгнення Росії. З лютого 2022 року IFC надала Україні коротко- та довгострокове фінансування на суму 1,1 млрд дол. США (665 млн дол. США власного фінансування та 417 млн дол. США мобілізованих коштів) для підтримки сільського господарства, фінансового та технологічного секторів, допомоги в здійсненні екстрених ремонтів у житловому секторі та підтримки громад, які приймають внутрішньо переміщених осіб. Це включає 336 млн дол. США у вигляді гарантій для критичного експорту, імпорту зерна та інших харчових продуктів, 212 млн дол. США на підтримку агробізнесу та 70 млн дол. США для технологічного сектора. Програма підтримки також включає механізм розподілу ризиків у розмірі 50 млн євро, щоб допомогти українським фінансовим установам розширити кредитування малого бізнесу, включаючи фермерів та малі і середні підприємства, які належать жінкам. Крім фінансової підтримки, програма IFC включає аналітичну роботу, консультаційні послуги та доінвестиційні проекти для створення можливості залучити приватні інвестиції у відбудову України.

MIGA

З початку війни MIGA надала Україні понад 215 млн дол. США у вигляді страхових гарантій від політичних ризиків. Для вирішення проблеми браку можливостей страхування ризиків у ситуації війни, MIGA заснувала цільовий фонд, початкове фінансування якого було надане Японією. Цей та майбутні внески донорів в поєднанні з власним капіталом MIGA можуть допомогти мобілізувати державне та приватне перестраховування для підтримки проектів в енергетичному, сільськогосподарському, промисловому та логістичному секторах. **MIGA також співпрацює з ЄБРР** у підтримці короткострокових гарантій торгового фінансування для України, щоб задовольнити гуманітарні потреби і допомогти підтримувати такі галузі, як сільське господарство, забезпечуючи при цьому необхідний для виробництва критичний імпорт. MIGA очікує, що **Цільовий фонд SURE**, який був створений за рахунок критично важливого початкового внеску Японії у розмірі 23 млн дол. США, зросте до 300 млн дол. США за рахунок внесків інших донорів. Японія додатково надала 2 млн дол. США, Норвегія - 22 млн дол. США, Велика Британія - 20 млн фунтів стерлінгів, а Бельгія - 1 мільйон євро.

ПАРТНЕРИ

Уряди країн-донорів:

Австрія,
Бельгія,
Данія,
Індонезія,
Ісландія,
Ірландія,
Іспанія,
Італія,
Канада,
Латвія,
Литва,
Нідерланди,
Німеччина,
Норвегія,
Республіка Корея,
Фінляндія,
Японія,
Швеція,
Швейцарія,
Велика Британія,
Сполучені Штати

МФО:

ЄІБ,
ЄБРР,
ЄК,
МВФ,
СЄВ

ДІЗНАТИСЯ БІЛЬШЕ:

**Фінансова підтримка
Світового банку для
України**

Квітень 2024 р

